

102615/2023/KHK

KUKHK-26793/ZP/2023-8

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Dle rozdělovníku

VÁŠ DOPIS ZN.: PLa/2023/035511
ZE DNE: 01.08.2023
NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-26793/ZP/2023-8

VYŘIZUJE: RNDr. Tomáš Nosek
ODBOR | ODDĚLENÍ: odbor životního prostředí a zemědělství | oddělení ochrany přírody a krajiny
LINKA | MOBIL: 727 494 537
E-MAIL: tnosek@kr-kralovehradecky.cz

DATUM: 18.09.2023

Počet listů: 5
Počet příloh: 0/listů: 0
Počet svazků: 0
Sp. znak, sk. režim: 246.3 A/10

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové (dále jen krajský úřad) jako orgán ochrany přírody věcně a místně příslušný podle ust. § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a dále dle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen správní řád) – rozhodl v řízení o žádosti spol. Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 Hradec Králové, IČO: 708 90 005 (dále též žadatel) č. j. PLa/2023/035511 ze dne 01.08.2023, o povolení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů podle § 56 odst. 1 a § 56 odst. 2 zákona (dále též výjimka) k realizaci záměru „Lužanka, Třtěnice, odstranění nánosů a oprava koryta, ř. km 4,600 - 5,300“ (dále též záměr)

takto:

žadatelé se k realizaci záměru „Lužanka, Třtěnice, odstranění nánosů a oprava koryta, ř. km 4,600 - 5,300“ povoluje výjimka ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů podle ust. § 50 a ust. § 56 odst. 1 a § 56 odst. 2 zákona, tj. konkrétně:

- a) výjimka ke škodlivému zasahování do přirozeného vývoje a biotopu zvláště chráněných druhů živočichů, spočívající v jejich rušení, chytání, sběru a přemísťování ve smyslu ust. § 50 zákona a dle § 56 odst. 1 zákona, se povoluje pro tyto druhy živočichů uvedené v příloze III. vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona, v platném znění (dále též vyhláška):
- kriticky ohrožené: skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*);
 - silně ohrožené: skokan zelený (*Rana esculenta*);
 - ohrožené: čmelák zemní (*Bombus sp.*), užovka obojková (*Natrix natrix*).

b) výjimka ke škodlivému zasahování do přirozeného vývoje a biotopu zvláště chráněných druhů živočichů, spočívající v jejich rušení, chytání, sběru a přemísťování ve smyslu ust. § 50 zákona a dle § 56 odst. 1 a současně dle § 56 odst. 2 zákona, se povoluje pro tyto druhy živočichů uvedené v příloze III. vyhlášky:

- silně ohrožené: kuňka ohnivá (*Bombina bombina*), vydra říční (*Lutra lutra*);
- ohrožené: tuhýk obecný (*Lanius collurio*), lejsek šedý (*Muscicapa striata*), slavík obecný (*Lusciniana megarhynchos*).

Latinské názvy zvláště chráněných druhů živočichů jsou uvedeny v souladu s platnou legislativou, tj. dle přílohy č. III. vyhlášky.

V souladu s ust. § 56 odst. 3 zákona se pro povolení výjimky žadateli stanovují následující podmínky:

1. Záměr bude realizován na pozemcích p. č. 761/1, 761/2, 761/15, 217/34, 12/1, 4/5, 35, 36/4, 36/9 a st. č. 27 v k. ú. Třtěnice, ř. km 4,600 - 5,300 vodního toku Lužanka..
2. Odstranění dřevin zasahujících do průtočného profilu vodního toku bude provedeno v období vegetačního klidu (tj. od 01.11. do 31.03. kalendářního roku).
3. Před zahájením prací, nejméně 14 dní předem) bude informován zástupce ČRS a hospodář MO ČRS Ostroměř, kteří provedou záchranný odlov a následný transfer ryb.
4. Bude zajištěna ochrana povrchových vod před jejich znečištěním zejména ropnými látkami.
5. V průběhu realizace záměru budou přijata organizační opatření spočívající v informování pracovníků o možném výskytu zvláště chráněných druhů. Žadatelem bude zajištěn záchranný transfer případných zjištěných jedinců zvláště chráněných druhů, kteří budou přeneseni mimo plochu prováděných prací.
6. Před zahájením prací a v jejich průběhu bude žadatelem zajištěn dozor odborně způsobilé osoby (tj. pro účely tohoto rozhodnutí osoby s přírodovědeckým, biologickým, či jiným odborným vzděláním obdobného typu), která před zahájením prací a v jejich průběhu bude provádět vizuální kontrolu staveniště a případného transferu zjištěných zvláště chráněných druhů (zejména obojživelníků).

Na základě ust. § 56 odst. 7, resp. ust. § 5b odst. 3 písm. d) zákona byl stanoven následující způsob kontroly:

1. O provedení kontroly, zjištěných skutečnostech i provedeném záchranném transferu jedinců zvláště chráněných druhů, bude žadatelem vedena písemná evidence.
2. Písemná evidence o provedených transferech včetně fotodokumentace bude obsahovat zejména tyto údaje: datum, čas a místo transferu (odkud a kam), včetně mapového zákresu, datum transferu, popis důvodů, které k němu vedly, výčet druhů a počty jedinců, popis použité metody a průběhu transferu.
3. Písemná zpráva bude předána krajskému úřadu a do Nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, a to k 31.12. kalendářního roku, ve kterém bude záměr dokončen.

Platnost rozhodnutí je časově omezena do 30.09.2026.

Účastníky řízení jsou: žadatel; Obec Třtěnice, Třtěnice 127, 507 04 Třtěnice, IČO: 002 72 248; Český rybářský svaz, z.s., Východočeský územní svaz, Kovová 1121, 500 03 Hradec Králové, IČO: 004 34 141.

Odůvodnění

Krajský úřad jako orgán ochrany přírody věcně a místně příslušný podle ust. § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů a dále podle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona, obdržel dne 04.08.2023 žádost žadatele č. j. PLa/2023/035511 ze dne 01.08.2023 o povolení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů podle § 56 odst. 1 a § 56 odst. 2 zákona k realizaci záměru „Lužanka, Třtěnice, odstranění nánosů a oprava koryta, ř. km 4,600 - 5,300“.

Součástí podání žadatele bylo Hodnocení podle § 67 zákona s názvem „Lužanka, Třtěnice, odstranění nánosů a oprava koryta, ř. km 4,600 - 5,300“ (dále též Hodnocení) zpracované v listopadu 2022 Mgr. Ilonou Černou, autorizovanou osobou pro provádění biologického hodnocení (platnost autorizace do 12.06.2026).

Žadatel prostřednictvím e-mailu ze dne 08.08.2023, který je součástí spisu, doplnil své podání, ve kterém upřesnil časové období, na které je výjimka požadována (do 30.09.2026). Dále doložil Koordinované závazné stanovisko Odboru životního prostředí Městského úřadu Jičín č. j. MuJc/2023/5437/ZP/VaE ze dne 15.02.2023, dle kterého se závazné stanovisko k záměru dle ust. § 104 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) nevydává, neboť je Městský úřad Jičín jako příslušný vodoprávní úřad podle zákona o vodách příslušný k vydání společného povolení.

Předmětem záměru je odtěžení sedimentů za účelem obnovení původní kapacity koryta toku Lužanky a opravy stávajících dlažeb v korytě. Většina řešeného úseku toku protéká rozptýlenou vesnickou zástavbou obce Třtěnice. Lichoběžníkové koryto toku je v ř.km 4,815 – 5,212 upraveno kamennou dlažbou na sucho ve dně a na svazích.

Záměr je rozdělen na 3 stavební objekty:

SO-01	Sečení;
SO-02	Těžení sedimentů;
SO-03	Oprava dlažeb.

SO-01 Sečení

Posečení stávajících travin na březích koryta vodního toku bude provedeno v celém rozsahu stavby. Posečení je nutné ke zjištění přesného množství poškozeného opevnění koryta toku. Plánováno je sečení 7.900 m² travin a odstranění 800 m² rákosu.

SO-02 Těžení sedimentů

Je navrženo odtěžení říčního sedimentu koryta vodního toku v množství 378 m³. Sediment snižuje průtočnou kapacitu profilu vodního toku. Při provádění prací musí být brán zřetel na opevnění koryta toku (laťové plůtky, kamenná dlažba). Při těžbě se bude postupně odtěžovat nános hladkou lžící rýpadla (svahovkou), aby bylo možné snadno kopírovat příčný profil toku a nevznikla tak potřeba dodatečné úpravy svahů. Tímto způsobem se bude postupovat ve směru proti toku. Vytěžený sediment bude odvezen a zlikvidován v souladu se zákonem o odpadech.

SO-03 Oprava dlažeb

Stávající dlažba bude navržena k opravě z 35 % její plochy (přesnější rozsah poškození bude znám až po posečení a odstranění nánosů). Oprava bude provedena kamennou dlažbou do šterkového lože s vyspárováním. Kámen pro dlažbu bude použit stejného zbarvení a stejných vlastností jako kámen původní. U zbývajících částí nepoškozené dlažby bude provedeno její přespárování. Předpokládá se provedení nové dlažby na 293 m², přeskládání stávající dlažby na 543 m², odstranění přebytečného výkopku – cca 170 m³, nasypání šterkopískového lože tl. 250 mm – 91 m³, očištění dlažby a spár 543 m².

Před zahájením zemních prací bude nejprve posekána zeleň. Následně dojde k odstranění sedimentu z koryta toku v délce 700 m s předpokládaným objemem sedimentu cca 400 m³. Při těžbě se bude postupně odtěžovat nános hladkou lžící rýpadla (svahovkou), aby bylo možné snadno kopírovat příčný profil toku a nevznikla tak potřeba dodatečné úpravy svahů. Tímto způsobem se bude postupovat ve směru proti toku. Při provádění prací budou dodrženy původní parametry koryta vodního toku a bude brán zřetel na opevnění koryta toku (laťové plůtky, kamenná dlažba). Vytěžený nános bude ponechán na okolních pozemcích v těsné blízkosti břehové hrany k vysáknutí vody. Se sedimentem bude nakládáno s ohledem na výsledek rozboru sedimentů v souladu s platnou legislativou. Přístup ke korytu vodního toku je možný převážně z PB. Výjimku tvoří 2 úseky, ve kterých je koryto nepřístupné z okolních pozemků. Jedná se o úsek nad silničním mostem v délce cca 100 m (ř. km 4,880 – 4,980) a dále podél oplocení koupaliště v délce cca 70 m (ř. km 5,070 – 5,140). V těchto úsecích bude nutné odtěžený nános vodorovně přemístit v rámci koryta toku, a to takovým způsobem, aby nedošlo k poškození opevnění koryta (kamenná dlažba na sucho ve dně a na svazích). V úsecích s laťovými plůtky bude, v případě jejich poškození či neexistence, pouze z koryta odtěžen nános a koryto vytvarováno do lichoběžníkového profilu.

Žadatel předpokládá realizaci záměru od 01.03.2024. Žadatel je správcem vodního toku Lužanka.

Důvodem potřeby realizace záměru je riziko opakování povodňových událostí v obci Třtěnice. Koryto vodního toku je částečně zanesené sedimenty a místy je i zarostlé dobře rozvinutou vegetací. Povodňové průtoky byly na vodním toku Lužanka v obci opakovaně, k velkým rozlivům do obce a ohrožení nemovitostí a obyvatel došlo zejména při povodních v roce 2013.

Účelem záměru je obnovení původní kapacity upraveného koryta toku a zajištění zrychleného odtoku velkých vod z intravilánu obce.

Dle skutečností uváděných žadatelem je záměr ve veřejném zájmu z hlediska ochrany obyvatel a majetku před povodňovými stavy v intravilánu obce Třtěnice.

Záměrem budou dotčeny pozemky p. č. 761/1, 761/2, 761/15, 217/34, 12/1, 4/5, 35, 36/4, 36/9 a st. č. 27 v k. ú. Třtěnice.

Dnem podání žádosti bylo krajským úřadem zahájeno řízení v předmětné věci, v souladu s ust. § 44 odst. 1 správního řádu. Zahájení řízení (č. j. KUKHK-23793/ZP/2023-4 ze dne 09.08.2023) bylo v souladu s ust. § 47 správního řádu oznámeno účastníkům řízení, tj. žadateli, dotčené obci a současně bylo oznámeno zapsaným spolkům dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (nový občanský zákoník), které si požádaly o informace ve smyslu ust. § 70 odst. 2 zákona.

Podle ust. § 70 odst. 3 zákona byla zapsaným spolkům dána možnost účastnit se daného správního řízení, pokud oznámí svoji účast písemně do osmi dnů od zahájení řízení orgánu státní správy, který řízení zahájil, tj. krajskému úřadu.

Krajský úřad současně uvedl, že pokud v průběhu správního řízení nebudou do spisu doplněny nové podklady ani nenastanou další pro průběh řízení podstatné skutečnosti, bude krajským úřadem ve věci rozhodnuto ve lhůtě od 31.08.2023.

Ve lhůtě 8 dnů se k účasti v řízení nepřihlásil žádný zapsaný spolek (ust. § 70 odst. 2 a 3 zákona).

Pro úplnost krajský úřad uvádí, dne 12.08.2023 obdržel sdělení spolku Čmeláci PLUS z.s., Na Farkáně III 182/28, 150 00 Praha, IČO: 140 36 584. Citovaný spolek uvedl, že se řízení ve věci nebude účastnit.

Krajský úřad obdržel dne 15.08.2023 vyjádření účastníka řízení - Českého rybářského svazu, z.s., Východočeský územní svaz, Kovová 1121, 500 03 Hradec Králové, IČO: 004 34 141 (dále též ČRS).

ČRS uvedl, že souhlasí s odtěžením nánosů za následujících podmínek:

- 1) 14 dní před zahájením prací bude informován zástupce ČRS (p. Tomáš Králíček, 606 098 800, kralicek@crshradec.cz) a hospodář MO ČRS Ostroměř (Ing. Dousek, 731 716 280), kteří provedou záchranný odlov a následný transfer ryb.
- 2) Bude zajištěna ochrana povrchových vod před jejich znečištěním ropnými látkami apod. Všechny stroje a mechanismy použité k údržbě opevnění musí být v řádném technickém stavu, bez úkapů ropných látek.

Krajský úřad písemností č. j. KUKHK-26793/ZP/2023-7 ze dne 04.09.2023 informoval o možnosti seznámení s podklady rozhodnutí. Součástí sdělení č.j. KUKHK-26793/ZP/2023-7 bylo vyjádření spolku ČRS ze dne 15.08.2023.

Krajský úřad současně konstatoval, že shromáždil veškeré podklady, které mu umožňují ve věci rozhodnout.

V souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu, podle kterého musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, krajský úřad účastníkům řízení sdělil, že předpokládá vydání rozhodnutí ve lhůtě 7 dnů ode dne doručení sdělení č. j. KUKHK-26793/ZP/2023-7 ze dne 04.09.2023.

Ve stanovené lhůtě krajský úřad neobdržel od účastníků řízení žádné další důkazy, návrhy ani vyjádření.

K záměrem dotčeným zvláště chráněným druhům živočichů, které se na dotčených pozemcích vyskytují a jež jsou uvedeny v podání žadatele, krajský úřad uvádí následující:

Čmeláci (*Bombus* sp.) je rod hmyzu náležící do čeledi včelovití (*Apidae*). Popsáno bylo více než 250 druhů čmeláků. Čmeláci jsou sociální hmyz. Pobývají v pevných společenstvech, která jsou ale jednodušší než společenství včel. Dnes jsou mnohé druhy v ČR již vymizené nebo jim vymizení hrozí. Ohrožující je především pěstování monokultur na velkých plochách, které přináší čmelákům ztrátu potravních zdrojů. Necitlivá snaha o kultivaci krajiny, obliba sterilních, krátce střížených anglických trávníků omezuje možnosti hnízdění a zimování čmeláčích matek. Dalšími rizikovými faktory jsou vypalování mezí a stařiny a používání chemických prostředků na polích i zahradách.

V záměrem dotčeném území byl opakovaně zaznamenán výskyt čmeláka zemního (*Bombus terrestris*) při sběru potravy v lemových společenstvech podél toku. Záměr nebude mít dle zpracovatele Hodnocení na druh významnější vliv – v zahrádkách podél toku bude stále dostatek nektaronosných rostlin pro populaci druhu.

Kuňka ohnivá žije v rybnících s mělčinami, tůňkách a loužích. Zimu přežívá na souši zahrabaná v zemi. Rozmnožování probíhá v mělké vodě s hustou vegetací. Po skončení rozmnožování obývá louky a lesy. Obě pohlaví od pozdního jara až do léta obývají vodu, ve které probíhá i rozmnožování. Oplodněné samičky kladou vajíčka ve shlucích především v květnu a červnu. Místa pro kladení vajíček jsou oddělena od ostatní vodní plochy. Shluky se nachází na vodních rostlinách a kamenech. Hlavní příčiny ohrožení druhu spočívají ve změně vodního režimu – odvodňování luk a lesů v rámci meliorací, regulace potoků a zatrubňování drobných vodotečí, zarůstání a zazemňování menších tůní a jezírek, zastínění lokalit, ale také nešetrné rybářské obhospodařování rybníků (vysoké nebo nevhodné rybí obsádky, nevhodně prováděná odbahňování, při nichž dojde ke snížení plochy litorálu, či vypouštění rybníků v období duben – září, příp. polovina října). Vodní toky využívá k migraci na nové biotopy.

Při průzkumu zaznamenáni dva jedinci ve střední části řešeného úseku. Jedná se téměř jistě o migranty z blízké přírodní památky Hluboký Kovač nebo Rybník Strašidlo.

Dle zpracovatele Hodnocení v případě, že odbahnění a úpravy koryta proběhnou od 1.10. do 31.3. běžného roku, nebude druh záměrem nijak ovlivněn. V případě realizace projektu ve vegetační sezóně je navrženo jako kompenzační opatření před zahájením prací provést odchyt jedinců a jejich transfer mimo řešený úsek toku, v tomto případě výše po toku.

Skokan skřehotavý je převážně vodní, relativně teplomilný druh. Skokan skřehotavý tráví život ve vodě a v její bezprostřední blízkosti (jen zřídka se vzdálí na víc než několik metrů od břehu). Doba rozmnožování trvá od poloviny dubna do poloviny června, vrcholí však v květnu až červnu. Samice kladou v chomáčcích různé velikosti vajíčka do porostu vodních rostlin. Sezónní aktivita končí v říjnu až listopadu. Přezimuje pod vodní hladinou.

V řešeném úseku toku Lužanka bylo zaznamenáno několik desítek jedinců po celé délce toku. V toku se pravděpodobně druh vyskytuje po celou vegetační sezónu a využívá ho také k migraci z přírodních památek Hluboký Kovač, Rybník Strašidlo, případně dalších vodních ploch v okolí. Tok není vhodným biotopem k zimování druhu.

Dle zpracovatele Hodnocení v případě, že odbahnění a úpravy koryta proběhnou od 1.10. do 28.2. běžného roku, nebude druh záměrem nijak ovlivněn. V případě realizace projektu ve vegetační sezóně je navrženo jako kompenzační opatření před zahájením prací provést odchyt jedinců a jejich transfer mimo řešený úsek toku, v tomto případě výše po toku.

Skokan zelený je svým životním cyklem zcela vázán na vodní prostředí, rozmnožování probíhá od března do června, larvální vývoj trvá 2-3 měsíce. Přezimuje na souši i pod vodou, potravu tvoří bezobratlí žijící na vodní hladině, brouci, mouchy, ploště, hmyz, plži.

V řešeném úseku toku byly zaznamenány desítky jedinců po celé délce toku. V toku se pravděpodobně druh vyskytuje po celou vegetační sezónu a využívá ho také k migraci z přírodních památek Hluboký Kovač, Rybník Strašidlo, případně dalších vodních ploch v okolí. Tok není vhodným biotopem k zimování druhu.

Dle zpracovatele Hodnocení v případě, že odbahnění a úpravy koryta proběhnou od 1.10. do 28.2. běžného roku, nebude druh záměrem nijak ovlivněn. V případě realizace projektu ve vegetační sezóně je navrženo jako kompenzační opatření před zahájením prací provést odchyt jedinců a jejich transfer mimo řešený úsek toku, v tomto případě výše po toku.

Užovka obojková je nejběžnější had, kolem štíhlého a dlouhého těla má 19 řad šupin. Dosahuje délky 100–120 cm. Dožívá se až 10 let. Vyskytuje se většinou v blízkosti vody. Živí se obojživelníky a rybami, ještěrkami a hmyzem. Přes zimu ulehá do zimního spánku. Páří se krátce po jarním probuzení v dubnu až v květnu. Vejce jsou kladena v červnu a červenci. Mláďata se líhnou po šesti až deseti týdnech a jsou samostatná ihned po vylíhnutí. Druh citlivý na nevhodné hospodaření a mizení přirozené potravy – obojživelníků.

Byl zaznamenán jeden exemplář v zahrádkách v horní části řešeného úseku.

Dle zpracovatele Hodnocení se jedná o velmi mobilní druh, takže není třeba přijímat opatření - jedinci po zahájení prací buď uniknou sami (ve vegetační sezóně) nebo na lokalitě vůbec nebudou přítomni (zimování neprobíhá v bezprostřední blízkosti toku). V případě výskytu juvenilních jedinců je navrženo jako kompenzační opatření provést jejich odchyt a transfer.

Lejsek šedý je pták z řádu pěvci, který je o něco menší než vrabec. Obývá především staré, převážně listnaté porosty, většinou prosvětlené, dále porosty podél vodních toků, stromové porosty na hrázích rybníků, staré zahrady a parky, hřbitovy a lidská sídla. Výlučně tažný druh zimující v tropické a jižní Africe. Vyjma hnízdního období žije samotářsky. Živí se zejména létajícími hmyzem, včetně mšic, vážek, čmeláků, vos nebo motýlů. Ve střední Evropě hnízdí 1x až 2x ročně od května do srpna. Staví si miskovité hnízdo z mechu a kořínků vystlané zvířecími chlupy, peřím nebo vlnou, obvykle ve výšce 1–15 m nad zemí, často obsazuje i polootevřené budky.

Při průzkumech byl zaznamenán v porostech v dolní části území u fotbalového hřiště. Hnízdění v okolí toku je možné, ale vzhledem ke krátkému časovému úseku realizace záměru v potenciálním hnízdišti a absenci kácení, nebude mít záměr dle zpracovatele Hodnocení na druh významnější vliv.

Slavík obecný je malý druh pěvce o něco větší než vrabec. Má neobyčejně bohatý hlasový fond, zpívá ve dne i v noci obvykle dobře skrytý v husté vegetaci. Žije v lesích a hájích s bohatým podrostem, také v zahradách a sadech nevyhýbá se ani sušším stanovištím, jakými jsou např. pásy zeleně podél různých typů liniových staveb. Hnízdí 1x ročně. Hnízdo je dobře skryté na zemi v keřích. Živí se zejména hmyzem a pavouky, příležitostně i jinými členovci a drobnými měkkýši. Před odletem na zimoviště jsou v potravě v malé míře zastoupeny také dužnaté bobule. Potravu sbírá většinou na zemi ve krytu vegetace.

V řešeném úseku byl zaznamenán v keřích dolní části záměrem dotčeného území. Hnízdění v okolí toku je možné, ale vzhledem ke krátkému časovému úseku realizace záměru v potenciálním hnízdišti a absenci kácení, nebude mít záměr dle zpracovatele Hodnocení na druh významnější vliv.

Ťuhák obecný je malý druh pěvce s charakteristickým dlouhým ocasem a dosti silným hákovitým zobákem. Tažný pták s hlavními zimovišti ve východní a jižní Africe. Hnízdí v otevřené obhospodařované krajině s křovinami od nížin po hory. Přílet na naše území probíhá od konce dubna do počátku května, odlet koncem července a v průběhu srpna, jednotlivě i v září. Živí se hlavně hmyzem, méně i pavouky a jinými bezobratlými, drobnými savci, ptáky, plazy a obojživelníky. V pozdním létě a na podzim požírá také plody rostlin. Potravu vyhlíží z vyvýšeného místa a chytá ji na zemi i v letu.

Zaznamenán při aktuálních průzkumech v keřových formacích ve střední části. Hnízdění v okolí toku je možné, ale vzhledem ke krátkému časovému úseku realizace záměru v potenciálním hnízdišti a absenci kácení, nebude mít záměr dle zpracovatele Hodnocení na druh významnější vliv.

Vydra říční je lasicovitá šelma, která se vyskytuje poblíž stojatých i tekoucích vod. Velikost jejího teritoria je značně proměnlivá, může dosahovat i více než 30 km, teritorium si značí trusem (pobytový znak). O velikosti teritoria rozhoduje zejména množství potravy a kvalita vody. Vyhrabává si poměrně dlouhou noru s doupětem v hlinitých březích nebo pod kořeny stromů, přičemž do ní bývá často vchod pod vodní hladinou. Živí se především rybami, ale i obojživelníky, měkkýši, raky a drobnými vodními ptáky.

V zájmovém úseku zaznamenány pobytové znaky druhu po celé délce řešeného úseku toku, zejména pod mostními objekty

Dle zpracovatele Hodnocení je zájmové území součástí teritoria vydry. Vzhledem k rozsahu domovských okrsků jedinců tohoto druhu, jeho mobilitě a skutečnosti, že se v intravilánu obce téměř jistě nenachází nory, kde by vydry vyváděly mláďata, nebude druh záměrem ovlivněn.

Podle ust. § 48 zákona jsou zvláště chráněni živočichové chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop (ust. § 50 odst. 1 zákona). Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla, což vyplývá z ust. § 50 odst. 2 zákona.

Dle ust. § 56 odst. 1 zákona je možné povolit výjimku ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů pouze v případě převahy jiného veřejného zájmu nad zájmy ochrany přírody nebo v zájmu ochrany přírody. Tímto zájmem je také jiný naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru.

Důvody uvedené v § 56 odst. 2 zákona, tj. výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů chráněných podle práva Evropských společenství lze povolit:

- a) v zájmu ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť;
- b) v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku;
- c) v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí;
- d) pro účely výzkumu a vzdělávání, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení v původním areálu druhu a chovu a pěstování nezbytných pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin;
- e) v případě zvláště chráněných druhů ptáků pro odchyt, držení nebo jiné využívání ptáků v malém množství.

Výjimka k realizaci záměru „Lužanka, Třtěnice, odstranění nánosů a oprava koryta, ř. km 4,600 - 5,300“ se povoluje ke škodlivému zasahování do přirozeného vývoje a biotopu zvláště chráněných druhů živočichů, tj. rušení, chytání, sběru a přemísťování jedinců ve smyslu ust. § 50 zákona a dle § 56 odst. 1 a současně § 56 odst. 2 zákona pro tyto druhy živočichů, kteří jsou uvedeni ve vyhlášce:

- kriticky ohrožené: skokan skřehotavý;
- silně ohrožené: kuňka ohnivá, skokan zelený, vydra říční;
- ohrožené: čmelák zemní, užovka obojková, ůhýk obecný, lejsek šedý, slavík obecný.

Podle názoru krajského úřadu byla pro povolení výjimky ke škodlivému zasahování do přirozeného vývoje a biotopu uvedených zvláště chráněných druhů živočichů splněna podmínky ust. § 56 odst. 1 zákona, tj. podmínka, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, tj. veřejný zájem spočívající v předcházení rizika povodňových událostí v obci Třtěnice. Realizací záměru dojde obnovení původní kapacity upraveného koryta toku a zajištění zrychleného odtoku velkých vod z intravilánu obce.

Krajský úřad na základě výše uvedeného zohlednil důvody zájmu prevence závažných škod na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku (§ 56 odst. 2 písm. b) zákona) a současně zájmu veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru (§ 56 odst. 2 písm. c) zákona), neboť koryto vodního toku Lužanka je částečně zanesené sedimenty a místy je i zarostlé vegetací a neprovedením záměru v navrženém rozsahu by mohlo docházet k rozlivům vody do obce a ohrožení nemovitostí a obyvatel. K rozlivům dochází v obci Třtěnice opakovaně, k velkým rozlivům došlo např. při povodních v roce 2013.

Realizací Hodnocením z 11/2022 navržených zmírňujících a kompenzačních opatření dojde dle názoru krajského úřadu k eliminaci vlivů záměru na populace zjištěných druhů. Je předpoklad, že těmito opatřeními dojde k udržení stávající kvality populací zjištěných chráněných druhů v období i po realizaci záměru.

Záměr bude realizován na části vodního toku Lužanka v ř. km 4,600 - 5,300 a to pouze na pozemcích p. č. 761/1, 761/2, 761/15, 217/34, 12/1, 4/5, 35, 36/4, 36/9 a st. č. 27 v k. ú. Třtěnice.

Z doplněného podání žadatele je zřejmé, že realizaci záměru předpokládá od 01.03.2024. V souladu s podáním žadatele byla platnost výjimky krajským úřadem časově omezena do 30.09.2026.

Z důvodu minimalizace zásahu do přirozeného vývoje a biotopu v místě realizace záměru doložených ptáků, případně i dalších ptačích druhů, bude odstranění dřevin zasahujících do průtočného profilu vodního toku provedeno v období vegetačního klidu (tj. od 01.11. do 31.03. kalendářního roku), tj. v období mimo hnízdění, kdy většina stěhovavých druhů je v zimovištích případně vyhledává vhodná místa k zahnízdění.

V souladu s vyjádřením ČRS ze dne 15.08.2023 krajský úřad uložil podmínku informovat min 14 dní před zahájením prací zástupce ČRS (p. Tomáš Králíček, 606 098 800, kralicek@crshradec.cz) a hospodáře MO ČRS Ostroměř (Ing. Dousek, 731 716 280), kteří provedou záchranný odlov a následný transfer ryb.

Současně krajský úřad uložil podmínku zajištění ochrany povrchových vod před jejich znečištěním ropnými látkami apod. Zejména všechny stroje a mechanismy použité k údržbě opevnění musí být v řádném technickém stavu, bez úkapů ropných látek. Obdobně bude vhodnými prostředky a umístěním v dostatečné vzdálenosti od toku zamezeno splachu stavebních hmot do vodního toku.

Krajský úřad stanovil žadateli podmínku spočívající v zajištění dozoru odborně způsobilé osoby (tj. pro účely tohoto rozhodnutí osoby s přírodovědeckým, biologickým, či jiným odborným vzděláním obdobného typu), která před zahájením prací a v jejich průběhu bude provádět vizuální kontrolu staveniště a záchranného transferu případně zjištěných zvláště chráněných druhů (zejména obojživelníků) a doporučí vhodná místa pro transfer.

O provedení kontroly, zjištěných skutečnostech i provedeném záchranném transferu, bude žadatelem vedena písemná evidence, včetně zápisu do stavebního deníku.

V souladu s přiloženým Hodnocením vlivu záměru bude transfer obojživelníků uskutečněn mimo řešený úsek toku, a to výše po toku Lužanky. Vhodná místa pro vypuštění ryb určí zástupci ČRS dle druhu a množství odlovených jedinců a jejich biologických nároků.

Dle názoru krajského úřadu jsou navržená kompenzační opatření dostatečná a funkční, umožňující zachování a rozvoj populací zvláště chráněných druhů živočichů v záměrem dotčeném objektu.

Z důvodu možné následné kontroly způsobu provedení a funkčnosti realizovaných kompenzačních opatření krajský úřad uložil žadateli podmínku vedení podrobné písemné evidence o případně provedených záchranných transferech, a to včetně fotodokumentace. Výsledná zpráva, která bude předána do 31.12. kalendářního roku, ve kterém bude záměr dokončen, bude obsahovat zejména tyto údaje: datum, čas a místo transferu (odkud a kam), včetně mapového zákresu, datum transferu, popis důvodů, které k němu vedly, výčet druhů a počty jedinců, popis použité metody a průběhu transferu.

Tato evidence poslouží krajskému ke stanovení početnosti jedinců ovlivněných záměry podobného typu a bude využita v dalších analogických případech jako poznatek získaný z úřední činnosti. Informace o výskytu zvláště chráněných druhů jejich četnosti bude též předána do nálezové databáze spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, která je dle ust. § 72b odst. 3 písm. a) zákona součástí informačního systému ochrany přírody.

Za předpokladu dodržení podmínek stanovených tímto rozhodnutím, které zohledňují zmírňující opatření navržená v Hodnocení, bude minimalizován zásah do přirozeného vývoje a biotopu citovaných zvláště chráněných druhů. Po dokončení realizace záměru bude v optimálním rozsahu obnovena nabídka biotopů vhodných pro zachování populací dotčených zvláště chráněných živočišných druhů. Současně bude zajištěna odpovídající protipovodňová ochrany intravilánu obce Třtěnice.

Podkladem pro rozhodnutí orgánu ochrany přírody byla žádost žadatele o povolení výjimky č. j. PLa/2023/035511 ze dne 01.08.2023 doplněná dne 08.08.2023; hodnocení podle § 67 zákona s názvem „Lužanka, Třtěnice, odstranění nánosů a oprava koryta, ř. km 4,600 - 5,300“ z listopadu 2022; Nálezová databáze ochrany přírody (NDOP) Agentury ochrany přírody a krajiny ČR; plán péče o přírodní památku Rybník Strašidlo (platnost 2013 – 2033); plán péče o přírodní památku Hluboký Kovač (platnost 2013 – 2033) .

Vzhledem k výše popsaným skutečnostem krajský úřad konstatoval, že shromáždil veškeré podklady pro vydání rozhodnutí ve věci a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části rozhodnutí.

Krajský úřad závěrem upozorňuje žadatele, že případné podstatné poškození jiných oprávněných zájmů v ochraně přírodního prostředí při realizaci předmětného záměru na základě tohoto rozhodnutí, může být důvodem k jeho změně nebo zrušení (§ 84 zákona).

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí má účastník řízení právo se odvolat ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení. Odvolání se podává k Ministerstvu životního prostředí ČR prostřednictvím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné (ust. § 82 odst. 1 správního řádu).

z p. RNDr. Tomáš Nosek
odborný referent na úseku
ochrany přírody a krajiny

Rozdělovník:

- Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 708 90 005
- Obec Třtěnice, Třtěnice 127, 507 04 TRTĚNICE, IČO: 002 72 248
- Český rybářský svaz, z.s., Východočeský územní svaz, Kovová 1121, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 004 34 141